

DOMOVINA

Oglaš:

Na 1 mm x 60 inseratnega stolpca mali 20 vinarjev, večni 1-20 K, poslane, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja ob ponedeljkih, sredah in petkih.

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Sodobna ulica 6.
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva c. 16, Tel. 79.

Narodna:

Za leto „Domovine“ (trikrat na teden) mesečno 3 K, štetilno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K. Petkova številka mesečno 1 K, štetilno 3 K, polletno 6 K, celoletno 12 K.

Najnovejše vesti.

Regent pride v Ljubljano v avgustu.

REGENT V SARAJEVU. — PRED NJEGOVIM PRIHODOM V ZAGREB IN LJUBLJANO.

LDU Beograd, 2. junija. (Uradno.) Njegova kraljevska Visokost prestolonaslednik Aleksander je dne 31. maja nenadoma posetil Sarajevo. V Sarajevu ga je pričakoval predsednik vlade dr. Srškić, minister na razpoloženju g. Spalajković in armijski komandant general Hadžić. Na poti skozi Sarajevo k izvirku Bosne je narod Njegovo kraljevsko Visokost prestolonaslednika spoznal in navdušeno pozdravljal. Njegova kraljevska Visokost prestolonaslednik je na izvirku Bosne sredi mnogoštevilnega naroda kosil in se vrnil preko Ilidže. Narod ga je spoznal, obkrožil in srečen vsled nenadnega visokega poseta spremljal v Ilidže, navdušeno vzklikajoč in obsipajoč ga s cvetjem. V Sarajevu se Njegova kraljevska

Visokost prestolonaslednik ni zadržal, temveč se je z avtomobilom peljal skozi čaršijo; povsod je bil burno pozdravljen. Ob sedemnajstih se je odpeljal v Banjo Koviljača. Jutri bo Njegova kraljevska Visokost prestolonaslednik posetil Bjelino.

LDU Sarajevo, 2. junija. Ob nenadnem prihodu regenta piše vse tukajšnje časopisje navdušene članke o kratkem bivanju prestolonaslednika v Sarajevu. Pišejo, da je Sarajevo visoko odlikovano z inkognito-posetom Nj. Vis. regenta, ki ga je narod instinktivno spoznal in posebno na povratku preko Vlasenice in Zvornika oduševljeno pozdravljal.

LDU Sarajevo, 2. junija. Pri posetu Sarajeva je izjavil prestolonaslednik, da bo uradno posetil Bosno in Sarajevo okoli 1. avgusta, potem pa bo posetil Zagreb in Ljubljano.

Albanci izganjajo Italijane.

LDU Beograd, 2. junija „Progres“ poroča iz Skadra: Vstaja proti vladi traja dalje. Pred nekaj dnevi so imeli vstaši krvav spopad z vladnimi pristaši pri Brozi, pri katerem je bilo mnogo mrtvih. Vstaši napadajo tudi Italijane. Ko so Italijani premestili nekaj svojih čet iz Skadra, so te oddelke napadli vstaši pri Bušati; pri tem je padlo 37 italijanskih vojakov z majorjem na čelu. Razen tega so vstaši zaplenili mnogo masti in vojnega materiala. Isti časopis objavlja to-le vest iz Podgradca: Vedno očitnejša je namera vstašev, da iztirajo Italijane iz Valone in drugih

krajev, ki jih imajo še Italijani zasedene. Oddelek vstašev je napadel Italijane pri Tepeleni, hoteč zavzeti to mesto. Italijani so začeli streljati s topovi in so se Albanci morali umakniti. Nato pa so ponovno napadli in so res izgnali italijanske čete iz Tepelene. Ujeli so 900 italijanskih vojakov, zaplenili nekoliko topov in vojnega materiala, potem pa so zavzeli Premeti in Brozo in prišli do Valone, kajnor so se umaknile vse italijanske čete iz okolice. Italijani z mrzlično naglostjo utrjujejo postojanke okoli Valone z bodečo žico in okopi.

SETON WATSON V JUGOSLAVIJI.

LDU Zagreb, 3. junija. V torek dopoldne je posetil g. Watson v spremstvu g. Meštovića bana dr. Laginjo in druge člane vlade. Popoldne se je sestel z nekaterimi našimi politiki in različnimi osebami našega javnega življenja in bo razgovore s posameznimi našimi politiki nadaljeval, da se natančno informira o naših sedanjih razmerah. V petek odpotuje na deželo, v soboto

dne 5. t. m. ob 11.30 se mu bo v vseučiliški avli podelil častni doktorat vseučilišča SHS v Zagrebu. G. Watson je, kakor znano, profesor zgodovine vzhodne Evrope v „Kirgs College“.

LDU Zagreb, 3. junija. V torek zvečer so zagrebška kulturna združenja književnikov, umetnikov in novinarjev priredila v čast gospé in gospodu Seton Watsonu glasbeni večer v dvorani glasbenega zavoda.

Politika Rima na vzhodu.

Ko je odposlal papež na Reko svojega posebnega odposlanca, da uredi tamošnje zadeve, je vsa res narodna jugoslovanska javnost glasno protestirala proti temu, ker bilo ni nobenega dvoma, da je ta korak rimskega papeža, v srcu italijanskega nacionalista, naperjen naravnost proti nam. Italijansko časopisje je to prepričanje potrjevalo in ogorčenje narodne jugoslovanske javnosti je bilo nad vse upravičeno.

Klerikalci so, seveda, stali po strani, ker njim je Rim prvi, Jugoslavija pa obstoja za njih samo v toliko, v kolikor oni v tej državi vršijo tujo, rimsko službo, izkoriščajoč nezavednost in nevednost katoliških ljudskih mas. Braniti se ni upalo klerikalno časopisje rimskega papeža, ker potem bi bila njegova služba tuji, nam sovražni politiki, preveč očitna, obsojati pa to časopisje vendar ni moglo početja svojega duševnega očeta.

Sedaj še-le, po tolikem času, se je „Slovenec“ spomnil cele zadeve in brani rimskega papeža, češ, da vse skupaj nič res ni, da on ne mara od-

cepiti Reke od senjske škofije in priskočiti na ta način na pomoč d'Annunciju — s kratka: „Slovenec“ trdi, da papež niti ne misli na to, da bi nastopil proti nam. In „Slovenec“ misli, da je zadeva s tem končana in urejena. Da bi nas pa prepričal o tem, da je na vsak način dobro in koristno za našo državo, ako ostane v dobrih odnošajih z rimsko papeško stolico, omenja „Slovenec“, da ima celo Francija namen obnoviti diplomatske odnošaje z rimskim papežem.

Zdi se, da je ta poslednja trditev edina resnica v „Slovenčevem“ članku, ker med francosko vlado in Vatikanom se res pletejo diplomatske niti, ker Francija rabi v svoji protislovanski politiki na evropskem vzhodu papeževe pomoči, papež bo pa Franciji prav rad pomagal, ako ona obnovi diplomatske odnošaje z njim in s tem dvigne njegovo svetovno veljavo, ker do te svetovne, posvetne veljave se je šlo rimskim papežem vedno v prvi vrsti, z vero so pa slepili nevedno ljudstvo.

Začel je papež na Poljskem in v Ukrajini. Iz teh dežel bi hotel napraviti Rim močan konzervativni, nazadnjaški blok proti napredni Rusiji, ki utegne postati, ko se otrese boljševiških izrodov, velika nevarnost za imperialistične zapadno-evropske velesile. Na Poljskem naj vlada katoliško plemstvo, ki bo vedno zvesto izpolnjevalo vsako voljo iz Rima in to plemstvo naj se dalje zatira ubogo poljsko ljudstvo — da, temu plemstvu naj se da možnost, da še dalje izsesava že do krvi izsesano rusko ljudstvo v Ukrajini in ga po možnosti pripelje v rimsko naročje, če drugače ne, pa vsaj v obliki unije tamošnje narodne cerkve z rimskim papežem.

Grd, umazan načrt! Tako politiko je zmožen zasledovati samo oni nesrečni papeški Rim, ki je vedno stal na strani mogočnikov, kadar so ti zatirali ljudstvo in se ni v teku časa čisto nič izpremenil, ker dobro ve, da bo samo v mogočnikih, v prvi vrsti v plemstvu našel vedno oni družabni sloj, ki mu bo vedno slepo sledil — seveda, v lastnem interesu, ker ti mogočniki rabijo ponižno, pohlevno ljudstvo in v tem duhu ga vzgaja papeževa duhovščina.

Franciji ta načrt ugaja. Ona dobro ve, da v demokratični Rusiji nikdar ne bo imela takega zaveznika, kot ga je imela v poprejšnji caristični Rusiji s številnim plemstvom. Ker pa hoče imeti Francija na vzhodu Evrope vendar nekako oporo proti Nemčiji in eventualno tudi proti Rusiji, se je prav rada oprijela papeževega načrta, po katerem bi se iz Poljske in Ukrajine ustanovila močna, velika država, ki bi segala od Baltiškega do Črnega morja in ki bi jo vlada in glavni poljsko plemstvo. Tako sta se našla skupaj pobožni katoliški Vatikan in brezverski francoski kapitalizem. Prvi profitira, ker bi se na ta način katolicizem in z njim rimsko duhovno gospodarstvo razširilo tam do obal Črnega morja, drugi bi pa imel velikansko ozemlje, ki bi mu služilo za politično in gospodarsko izkoriščanje, kar je pa mogoče doseči samo s pomočjo Rima, ki ima velik vpliv na poljsko plemstvo.

Ljudstvo te ogromne države bi bilo na ta način, seveda, še dalje silovito zatirano in izžemano, ker poljski knezi, grofi in drugi plemiči, ki so tam gospodarji ogromne večine zemlje, niso nič boljši in nič bolj ljudomili kot nemški ali madžarski njihovi bratci, pa kaj to mar Vatikanu in francoskim kapitalistom, da gre le njihova pšenica v klasje.

Tukaj, v tem umazanem vatikanskem načrtu tiči pravi vzrok sedanje vojne med Poljsko in Rusijo, na katero je Rim naščuval poljsko plemstvo, francoski kapital je dal pa potrebna sredstva za njo. Vojna je za Poljake sicer že izgubljena, ali Rim bo dalje hujskal in ščuval in zato prav radi verujemo „Slovencu“, da se dela na obnovitvi diplomatskih odnošajev med pobožnim Vatikanom in brezversko Francijo. Mi gremo še dalje in verujemo, da ti odnošaji tajno že obstojajo in da gre samo še za obliko, v kateri bi se oni tudi formalno, javno obnovili.

Taki umazani politiki služijo tudi klerikalizem pri nas, ki že javno propagira katoliško internacionalo. Da so naši klerikalci črni internacionalci, odkar obstoja njih stranka, to smo mi že zdavnaj vedeli, ali značilno je za nezavednost naših ljudskih mas, da še danes niso sprevideli, kako umazano kupčijo dela z njimi klerikalizem, ki se dela vedno tem bolj „ljudskega“, čim bolj protiljudski je v svoji pravi notranjosti.

Tej strupeni kači ba treba stopiti na glavo! Jugoslavija ima dosti sovražnikov, ampak naš največji in najnevarnejši sovražnik je bil, je in

ostane klerikalizem, ki je skozi stoletja vzgajal ljudstvo za avstrijsko suženjstvo, zdaj, ko Avstrije ni več, je pa na enkrat izgubil kompas. Pa klerikalizem najde kmalu zopet svoj kompas, on bo našel gospodarja, kateremu bo služil; za sedaj nas hoče pa obdržati vsaj v popolni duševni odvisnosti od Rima, da nas more potem odpeljati kot sužnje tja, kjer mu Rim določi

bodočega gospodarja. Da nas Rim ne bo vodil v službo lastni domovini, temveč temu ali onemu tujcu, o tem nobenega dvoma ni in ta tujec bo najbrže — Italijan, ker tega nikdar ne smemo pozabiti, da vodijo vatikansko politiko italijanski nacionalci, ki bodo pri nas propagirali črno interjacionalo, ta bo pa služila — italijanskemu imperijalizmu.

Pogovor v vlaku.

(Resnična zgodba.)

Do zadnjega kotička nabasan vlak je potegnil s postaje. V vozovih so sedeli delavci, kmetje, kmetice, delavke, begunci in drugi. Pri slabo brleči luči so komaj razločevali drug drugega. V kotu voza se je stiskala črna oblečena postava, z zadaj zapetim ovratnikom, in poslušala razgovor, ki se je vnel med potniki: „Oh, da smo doživeli take čase!“ je zdihnila stara ženica. „Zalostno res, da smo jih doživeli,“ reče starejši delavec. „Tatovi so ukradli svetovni mir in človeško blagostanje. Pa je bilo več tatov. Eni so kradli, drugi so pa „žakelj“ držali,“ dostavi neki železničar, ki pripoveduje dalje: „V državnem zboru na Dunaju so sklenili vojaško postavo, ki je dovolila, da sme država nakupiti nove topove in puške, najeti vojna posojila, v slučaju vojske pobrati vse moške od 18. do 50. leta k vojakom in z eno besedo ljudem vzeti vse za vojsko. Ta zakon so sklenili državni poslanci. Če bi ta zakon ne bil sprejet, bi Avstrija ne mogla začeti vojne l. 1914. Seme za svetovno vojsko so vsejali že l. 1908. na Dunaju. Slovenci smo imeli, razen enega, same klerikalne poslance v državnem zboru. Slovenski volilci (po večini kmetje) so izvolili to ljudsko nesrečo.“ „Kdo pa je priporočal take poslance, kdo je zapeljal ljudi, da so jih izvolili?“ vpraša mlada delavka. „Duhovniki!“ je zavpilo več ljudi. Železničar pripoveduje dalje: „Sv. Rešnjé Telo so izpostavljali, da je bil dr. Šusteršič izvoljen. Smrten greh je imel, kdor ni volil tistih, ki so jih duhovni priporočali. Žene so nahujskali proti možem, ki niso hoteli voliti klerikalnih poslancev. Odveze nisi dobil pri spovedi, če si povedal, da si volil naprednega poslanca. Deželne podpore so dobivali tisti, ki so pomagali agitirati za duhovske kandidate. Po časopisih so sramotili in grdili poštene ljudi samo zato, ker niso v klerikalni rog trobili. S prižnic se je slišalo: Vera je v nevarnosti. Ali ni vse to res? In kakšne laži so spleтали po „Domoljubu“, „Slovencu“!“

„Pa duhovni niso rekli, da naj bo vojska,“ je v zadregi reklo neko mlado kmetko dekle, ki bi rado zagovarjalo „gospode“. „Naravnost niso rekli,“ pravi železničar, „ampak čujte, vi dekle, kaj vam še povem naprej. Vojska je izbruhnila, ali pravzaprav je bil iskani vzrok ta, da so v Sarajevu ustrelili prestolonaslednika Ferdinanda in njegovo ženo Zofijo. Oba sta bila velika prijatelja klerikalcev. Ko so klerikalci izvedeli za ta umor, so takoj čutili, da je njihov pokrovitelj padel. Zato so začeli klerikalci takoj po „Slovencu“ in „Domoljubu“ divjati in klicati na maščevanje za ta umor.

Kdor ima priliko, naj pogleda klerikalne časopise iz leta 1914. Debela knjiga bi bila, če bi hoteli vse navesti, kar so napisali v „Slovencu“ in „Domoljubu“ ter „Naši Straži“. „Maščevanje, smrt Srbom“, to je bilo brati v vsaki številki. Pa kaj bi se bali klerikalci vojske, saj so vedeli, da so že l. 1908. glasovali za nove topove in puške. Večeli so pa tudi, da je že stara avstrijska postava, po kateri duhovnikom ni treba k vojakom. Učitelji, uradniki, profesorji, umetniki, delavci, kmetje, vse je moralo v vojsko, samo „gospodje“ po župniščih so se lepo doma držali. Zato so klerikalni listi, katere pišejo povečini duhovniki, nadušeno pisali in kričali: „Zivio vojska!“ Ko je videl po „milosti božji“ izvoljeni cesar Franc Jožef I., ki je bil vsaki dan pri maši in je pogosto pristopal k mizi Gospodovi, kako smo navdušeni za vojsko, je umevno, da je z velikim veseljem napovedal vojsko Srbom, čeravno so vsi pametni časopisi, kakor „Slovenski Narod“, „Dan“, „Naš glas“, „Slovenski dom“ in drugi, od duhovnov prepovedani časopisi pisali proti vojni in svarili, naj se ne žene stotisoče nedolžnih ljudi v boj in v smrt. Farovski časopisi so pa od prvega do zadnjega vsi pisali: „Zivio naša armada, živio vojska!“ Pa zakaj bi ne pisali tako. Saj so 5. julija 1914. sklicali v ljubljanskem „Unionu“ velik shod, katerega se je udeležilo več sto duhovnikov. Skof je bil tudi zraven, vsi klerikalni poslanci, klerikalni župani in občinski odborniki, Marijine družbarice in velika množica drugih farovških ljudi iz mesta in z dežele. Na tem sho-

du je predsednik farovške stranke, trdeč, da govori v imenu vsega slovenskega naroda, klical: Na boj, maščevanje za našega katoliškega prestolonaslednika. Naši fantje bodo že Srbom čepinje razbili itd. Vse je ploskalo, duhovniki, skof, klerikalni župani, Marijine device in veliko tistih, ki jih pokriva danes črna zemlja na Ruskem, Poljskem, Italijanskem in drugod. Zadelo jih je kazen božja, ker so klicali maščevanje, katero si je Bog pridržal. Čez 24 dni po tem shodu so bili že pozvani naši fantje in možje pod orožje. Jokale so žene pri odhodu mož, sestre so se v solzah poslavljalje od bratov, otroci so žalostni gledali odhod ljubih očetov, sivi starčki in starke so rosnihi oči spremljali svoje odhajajoče sinove. Ves svet se je topil v grenkih solzah. So sicer vriskali in peli fantje in se kazali vesele, a v srcu je bilo drugače. V več krajih je igrala godba pri vsakem vlaku. V Domžalah je n. pr. župnik Bernik govoril in pred godbo hrabril odhajajoče: „Le pogum, saj boste zmagali in se boste kmalu vrnili!“ O, kako je mož lagal! Zmagal in vrnitev, kakšna je bila? Iz vsake hiše v občini je bilo slišati pridušeno ihtenje, rdeče obrobjenih oči so hodile ženske okrog, vsaki večer se je čula goreča molitev iz sleherne kočice za srečno vrnitev ljubih in dragih. Samo eni hiši je prizanesel cesarjev poziv. Duhovnik, dušni pastir, je ostal lepo doma, da je lahko še naprej ljudi goljufal.

Tisti, ki je hujskal na vojsko in klical po maščevanju, tisti se je sedaj potegnil in — skril. In kakor pri volitvah, tako je začela tedaj duhovščina izrabljati vse duhovne pripomočke in prirejala procesije, skupne molitve; pa ne morda za srečno vrnitev vojakov, temveč — za zmago Avstrije. Za srečno vrnitev je bilo treba posebe plačati za maše.

Pa tudi za tiste, ki so ostali doma, so se pričeli hudi časi. Kdor je le besedo rekel proti vojski ali proti tistim, ki so začeli vojsko, poslali so ponj orožnike. Klerikalna stranka je poslala posebne pozive svojim somišljenikom, da naj nahanjujejo tiste, ki so proti vojski. In ti so zvesto začeli pisati ovadbe proti vsem, ki so jim bili na poti. Dan na dan so gonili „veleizdajalce“ (tako so jih imenovali) v zapore. Stari ljubljanski grad bi lahko povedal žalostno zgodovino tega klerikalnega dela. V zapore so vlačili tudi ženske in so tam delali grde nespodobnosti z njimi. Tako je bilo delo nemčurjev in klerikalcev!

Medtem je pela vojna tromba na vseh bojiščih. Prišla so poročila o zmagah in ujetnikih. Klerikalci so z veseljem oznanjevali te zmage; prišlo so pa tudi vesti o padlih; ranjenici, ki so prišli domov, so pripovedovali o strahotah vojske. Za hlebček kruha so streljali družinske očete. „Pes, crkni,“ je zavpil nadporočnik Gebauer in ustrelil z revolverjem očeta šestih otrok, ki je v skrajni lakoti vzel pol štruce komisa. Strelski jarki so dan na dan požirali na stotisoče zdravih in krepkih mož in fantov. Raztrgana trupla so ležala po širnih poljanah in gozdovih. Godile so se strahote, ki jih pero ne more popisati.

„O, res je to, vse res, kar ste povedali vi, železničar! Kako se je pa godilo z nami begunci? Kdor ni videl naše nesreče, ta ne ve, kaj je hudo. Srečni ljudje, ki niste prestali tega!

Iz močnega spanja prebujeni smo planili iz postelj, pograbili kar je bilo pri rokah in smo bežali. Granate so padale v vas in nam zažigale strehe nad glavami. Tam je bežal trop ubežnikov, tam je begala razkropljena družina, vmes pa so dirjali bežeči vojaki in avtomobili in so podirali vse po tleh. Kam smo bežali? Naprej, v noč, granate so nam svetile. Žene napol oblečene z dojenčci v naročju, so bežale v mrzlih nočeh, starčki in bolniki so trepetali v mrazu in se s težavo prepirali naprej. Tisti pa, ki so bili vzrok, ki so klicali na vojsko, so se valjali po mehkih perncah in uživali vse zemeljske dobrote, medtem, ko smo mi begunci, ponekod tudi še zaničevani, mrli od gladi in mraza. Tudi za nas niso imeli duhovniki (bile so le častne izjeme) nobenega usmiljenja. Ni mi znano, da bi kje nabrali za nas kakšne milodare, pač pa vem, da so v tem času

ljudi nabirali za afrikanke zamorčke.“ „Ker so tudi črni,“ pretrga govor begunca mlad fant. Vse se je zasmajalo na te besede.

„O, reveži ste bili in ste še, begunci, med nesrečnimi najnesrečnejši, pa tudi nam se je godilo slabo,“ reče starejša ženska, z nahrbtnikom na rami. „Tudi mi smo stradali. Na vlakih, po cestah, po ravnem, po hribih, v mestu in po kmetih so bili upadli obrazi. Doma osem otrok, mož pri delu ali pri vojaki, me žene pa z nahrbtniki okrog. Ljudje so kupovali, prosili, kradli, kar se je dobilo — vsi smo pa skrivali, da nam niso pobrali razni avstrijski beriči. Ponoči, v temi, v dežju in snegu, v preluknjanih čevljih smo hodili okrog. Do smrti utrujeni smo prišli domov, večkrat s praznimi nahrbtniki. Otroci so mrli od lakote. Prišla sem v neko vas in videla, kako so peljali poln voz nabasanih vreč žita. „Kam peljete to?“ sem vprašala neko žensko. „To je pa za našega gospoda, ki pobirajo biro,“ je odgovorila z zadovoljnim obrazom. Jaz pa v tisti vasi nisem dobila več kakor 2 kg črne moke in ½ kg neke smrdljive masti in sem plačala za to 40 K. Doma sem se zjokala, ko sem premislila, da zame in za moje nedolžne otročice ni jesti, duhovnikom pa kar cele vozove pšenice pri belem dnevu vozijo. Od delavca do najvišjega uradnika so jedli grenki vojni kruh, največkrat še tega ni bilo; v župniščih pa se je bleščala na mizi bela, maslena pogata. Povsod vse na karte, iz župnišč po deželi so pa lahko še drugam prodajali pšenično moko.

„Kar ste vi povedali, o tem vemo mi kmetje še več,“ pravi neki kmet. „Vole priženite, kravo boste dali, prešiče vam bomo vzeli, fiziola morate pripeljati, toliko mernikov pšenice, rži itd. imate oddati, to je bila vojna pesem za razveseljevanje kmetov. Pobrali so nam žganjarske kotle, korce, svečnike, zvonove in drugo. Kje denar od vsega tega? Kam je šlo vse to? Zitni zavod in vnovčevalnica (uničevalnica so rekli) za živino nam je vse pobrala in plačevala najnižje cene. Prodajali so vse to za visoke cene in si napravili premoženja nad 100 milijonov. Voditelj žitnega zavoda je bil duhovnik Jovan, v pisarnah pa so sedeli sami mladi gospodje, ki so se zato izmazali od vojaške dolžnosti in zraven bogateli. Vsi tisti so danes največji verižniki. Eden od teh, Mejač iz Komende, je bil obsojen pred kratkim na 20.000 kron kazni in 6 mesecev zapora.“

Neki gospod vpraša, če je komu znano, koliko ljudi je padlo in pomrlo vsled vojske. Povedal je, da so izračunali, da je bilo nad 10 milijonov ljudi žrtev vojske. Vsi so se začudili. — „Kaj pa z vojnimi posojili?“ ga vpraša neki kmet. „Kdo nam bo pa te povrnili? Najbolj so nas nagovarjali duhovniki za to. Nekateri lahkoverni ljudje so zadnje krajcarje vtaknili v vojno posojilo, ko so jim duhovniki s prižnic priporočali, da bodo nesla vojna posojila visoke obresti. Tako so spravili na tisoče ljudi ob vse denarje. Tudi mene so preslepili, da sem vzel iz hranilnice in dal 2000 K za posojilo, sedaj pa imam doma ničvreden papir. Nobene reči jim zato več ne verjamem.“

„Ne ene dobre stvari nam ni prinesla vojska. V naši vasi so bili vojaki in so zanesli tisto grdo bolezen... In zvestoba žen in deklet... V vsaki vasi imamo izgled,“ omeni neki delavec. „Pa pravijo, da je bila vojska kazen za greh. Jaz pa pravim, da mora kazen zadeti tiste, ki so vojsko povzročili. Tatovi, ki so ukradli sveto mir in srečo so že deloma polovljeni in kaznovani. Nemški cesar Viljem I., razni generali, ministri in drugi tatovi miru se že pokore in čakajo na sodbo. Veliko tatov pa je ušlo, skrili so se in vpijejo: „Primate tatu!“ da bi tako od sebe odvrnili vso krivdo in jezo ljudstva. Splošen nemir je nastal v železniškem vozu in vsi križem so vpili: „Tatove se mora poloviti, vse mora zadeti pravična kazen!“ Vlak je obstal na postaji, črna postava se je izmuznila iz voza. Ko so ljudje to zapazili, so začeli vpiti: „Eden tat že beži!“ Črna postava pa je bežala, kar so jo noge nesle in srečno pribеžala v najlepšo in največjo hišo v vasi. Sedaj pa se tat boji, da ga ne bi prijeli, zato kriči iz te hiše: „Primate tatu!“ da bi odvrnil krivdo od sebe.

Ljudje pa, ki vedo kako je, pa pravijo: „Tatu že imamo, v farovžu je skril!“

Gospodarstvo.

RDECA ALI PEREČA BOLEZEN PRI PRASIČIH.

Meseca julija, avgusta in septembra najbolj razsaja pri svinjah takovzana rdečica, ki proizvaja vsako leto na stotine škode. Pred njo ni varen prav noben kraj in kaj posebna prijatelj-

ca je mokrih, zaduhlih in temnih hlevov. Pozna jo vsak živinorejec.

Navadno zbolijo prase, ker užije hrano in vodo, ki so jo okužili na rdečici oboleli prasiči. Kri, meso, blato in voda bolnih svinj ima namreč v sebi kal bolezni. Kal rdečice pride v čreva in od tod v kri, kjer se razplodi in povzroča bolezen. Včasih okuži kri sicer čisto zdravih svinj umazan razred z neznanimi nožmi.

Da v naših krajih ta bolezen tako divja, so ljudje največ sami krivi. Ko svinja zbolijo, napeljujejo ji teloh ter jo mažejo z vsemi možnimi mazili. S takim ravnanjem k večjemu se lažje okužijo druge živali v hlevu. Velikokrat poginolo prase sami zakopljejo. Ostala obolela svinjčeta naglo pokoljejo. Meso razdele po vasi med znanke in prijatelje, misleč, da se na ta način rešijo večje nesreče. A kaj je posledica njihovega ravnanja? V najkrajšem času je okužena cela vas! Vaščani namreč ne uživajo sami mesa, marveč so tudi prešiči kolikor toliko deležni te dobrote. Že pomije zadostujejo, da zbole prasiči. — Mož poginolo svinjo premalo globoko zakoplje. Živali jo odkrijejo, svinje, ki se pasejo okoli mrhovine, obole. Pastir videč svinje obdelovati mrho, vrže jo v potok. V vaseh, ki napajajo živino s to vodo, se kar čez noč pokaže rdečica.

Lahko bi navedel še na stotine slučajev, kako se vsled neprevidnosti kužna bolezen širi kot ogenj. Reči moram, da so si živinorejci sami sebi največji sovražniki in da se imajo za rdečo bolezen v veliki meri zahvaliti edino le svoji nevednosti in lahkomišelnosti. Mesto, da bi takojko zve o rdeči bolezni, to naznanil županstvu, ravna vsakdo svojevlečno. Mesto enkrat, ima zato bolezen vsako leto v hlevu in krato, da se pri njem ogenj ustavi, gori cela vas, gore cele pokrajine!

V smislu postave je okrajni živinozdravnik določen zato, da je v slučajih živinske kuge najboljši prijatelj in svetovalec živinorejca. Postave o kužnih boleznih imajo namreč namen varovati živinorejca večjih izgub. Od glavarstva na licu mesta poslani živinozdravnik pa mora ukreniti vse potrebno, da kugo omeji in zatre. Vse njegovo opravilo gre na državne stroške in druge škode živinorejca nima, kot da mu morda strokovnjak še reši nekaj živine. Zatorej: Kakor hitro uvidiš, da se je pokazala v tvojem hlevu rdečica, naznanj to takoj potom županstvu na glavarstvo! Vsako zatajevanje, vsako skrivanje je tu le nova škoda, nova nevarnost.

Poleg tega naj pusti vsakdo živinozdravnika svoje svinje cepiti. Cepljenje je edino mašone popolnoma zanesljivo sredstvo zoper rdečico. Ravno tako kot se otrokom cepijo koze, da pozneje ne obole na kozah, ravnotako je možno cepiti svinje, da ne dobe rdečice.

Kdor bi brezobzirno naznanil vsak slučaj kužne bolezni pristojni oblasti in kdor bi dal vsako leto svoje prasiče zoper rdečico cepiti, bi bil svoj največji prijatelj; kajti v doglednem času bi bolezen zbežala iz njegovih hlevov. Za vsak slučaj pa bi žele lahko mirno spal, ker bi imel živali takorekoč zavarovane. To so edino zanesljive poti, po katerih je treba hoditi, ako hočemo, da homo s časom udušili perečo bolezen pri svinjah ravno tako, kot se je posrečilo uničiti že več drugih bolezni, ki so včasih povzročale na milijone škode, danes pa so že popolnoma neznane. Naša županstva pa naj bi gledala, da noben slučaj ne ostane prikrit in da nevedneže primerno pouče.

Adolf Ribnikar, živinozdravnik.

g. Resolucije „Agrarnega kluba“. Novoustanovljeni agrarni klub v Beogradu je poslušal predavanje g. dr. Mih. Popovića in je v razpravi o ustanovitvi „Središnje zadruge“ sklenil naslednje: 1.) Kmetovalec ima kot proizvajalec pravico do polne vrednosti svojega dela v oni meri in istotako kakor imajo to pravico danes tudi vse ostale družabne vrste. To pa še toliko prej, ker je kmet nosil in še nosi glavno breme z ozirom na moralne, telesne in gospodarske žrtve. Njegov družabni položaj danes ne zahteva samo platonsko priznanje drugih družabnih vrst, nego tudi njihovo stvarno pomoč, ne more se pa zahtevati od njega novih žrtev za korist drugih družabnih vrst. — 2.) Ustanovitev „Središnje zadruge“ zadevlje samo kmetovalca in njegovo bitno korist in zato ta ustanovitev pomeni nenakno obremenjevanje posamezne družabne vrste in 3.) zato smatra agrarni klub, da je ustanovitev „Središnje zadruge“ že v temelju napačna pot državne politike in zahteva njeno ukinitje.

g. Davek na vojne dobičke. Finančni minister je določil 30. junija t. l. kot rok, do katerega je vložiti prijave pridobitev in odsvojitve v zmislu člena 62. zakona v davku na vojne dobičke.

g. § 5. agrarne reforme (naredbe ministrskega sveta z dne 10. aprila 1919.) Z ozirom na § 5. agrarne reforme javlja ministrstvo za agrarno reformo, da bodo izključeni od definitivne podelitve zemlje vsi oni, ki zanemarjajo obdelovanje zemlje, do katere so prišli potom agrarne reforme. Ministrstvu podrejeni organi morajo ministrstvu javiti: koliko zemlje je ostalo neobdelane in kakaj. (Najden je s tem najbrže zopet vzrok izključiti upravičence, da se jim že podeljena zemlji zopet odvzame, odvisno seveda od načina poročanja.)

g. Svinjska rdečica. V Mariboru se je na več krajih pojavila svinjska rdečica. Posestniki prasičev morajo prasiče dati cepiti pri navdeterinaju Hinterlechnerju, ki graduje na magistratu, kjer se e treba zglasiti.

g. Trgovska pogodba s Cehoslovaško. Cehoslovaška vlada je ponudila naši vladi, da bi sklenili medsebojno trgovsko pogodbo. Znano je, da sta bili kompenzacijski pogodbi z Avstrijo in Madžarsko odpovedani. Ker niso bila nekatera naročila do tega roka niti odpovedana, niti izvršena, je začasn odbor središnje zadruge prevzel nalogo, da sam izvede ta naročila.

g. V Zagrebu so maja meseca ustanovili „Urad zoper verižništvo, tihotapstvo in za pobiranje nadmernih cen.“ Urad more ustanovljati podružnice in je samostalen odsek kr. redarskega poverjenstva v Zagrebu. Hkratu je izšla naredba, ki ima določila, tičoča se določanja cen, kopičenja blaga in veriženja. Kazalo bi, da ustanove urad tudi v Srbiji in pa v Vojvodini. Ljudstvo bo potem videlo, da „švercera ima i tamo“ pa več nego pri nas.

g. Naredbo za promet z usnjem je izdal hrvatski ban sporazumno z deželno vlado za Slovenijo. Ustanovi se centrala z imenom „Derma, zavod za promet sa surovim i gotovim kožama kao zadruga“ s sedežem v Zagrebu. Člani te družbe, ki se osnuje po določilih trgovskega zakona, bodo vsa podjetja, ki se pečajo s predelovanjem in strojenjem kož v svrhu nadaljnje prodaje. Kdor se ne prijavi, ne dobi surovih kož. Izvoz kož in usnja iz Hrvatske, Slavonije in Medmurja je prepovedan. Izšla je hkratu naredba, ki prinaša maksimalne cene. Maksimalna cena za kožo (goveje) znaša 26 do 36 K. Suhe kože dobe 2.4 višjo ceno. Telečje kože (sveže) 38 do 42 K, suhe 2.4 več. Svinjske kože 12 do 18 K za 1 kg, suhe dvakrat več. Skupovalci, v to oblašeni, smejo za prevzemanje, soljenje in predajo na postaji računati 7 % od kg surove kože. Določene so tu cene za usnje. Navajamo samo glavne: črna teletina 27, rjava 290 K za kg, kravine 235 do 250 K, podplati 160 K, kruponi 205, vratovi 130 K, notranjki (tabanice) 180 K, usnje za opanke 150 do 170 K, konjsko usnje 190, svinjine 210 K. Trgovci na debelo smejo računati 6 % višje cene, ra drobno 20 %, v kosih 10 % več. — Pri nas nimamo že dolgo maksimalne cene. Zali bog ni nikjer dobiti usnja. Uredba je tu pri nas in na Hrvatskem. Dandanes pa čujemo pritožbe čevljarjev in konsumentov, da ni nikjer usnja. Trgovine so prazne. Legitima trgovina ne dobi blaga. Pod famozno „roko“ po dom. pri verižnikih se pa plačujejo vnebovpijoče cene. Pri vsem tem navadnemu državljanu ni jasno, kdo ima prav. Ali minister, ki je vpeljal popolno svobodno trgovino, ali podrejene pokrajinske vlade, ki na svoj način osrečujejo potrpežljivo prebivalstvo v družbi s sosvetniki. Proti pametni uredbi ni pomislekov, ali, kar navdaja prebivalstvo z obupom je okolnost, da vidi samo vedno nove kancelije, blaga po zmaglivi ceni pa ne dobi ne konsument ne čevljarški rokodelce. Kjer se oblast loti kake stvari, treba tudi da res pripravi razmere do izboljšanja. Skrb za prebivalstvo, ki je na jeziku in na papirju, nas konsumentov ne zadovoljuje.

Politični pregled.

Mirovna pogodba, sklenjena med Avstrijo in zavezniki, urejuje tudi

vprašanje manjšinskih šol v Jugoslaviji

in po določilih te pogodbe imajo narodne manjšine v naši državi pravico graditi in vzdrževati svoje šolstvo. Seveda je boljše, ako naša država sama prevzame skrb za te šole, kakor da bi Nemci sami to delali, kajetna naša vlada na-

mešča tudi učiteljstvo, ki bo skrbelo, da nemški otroci ne bodo vzgojeni v protidravnem duhu, ampak naša vlada je nasproti Nemcem tako popustljiva, da je to že škandal. Na Jesenicah n. pr. vzdržuje štirirazredno ljudsko šolo, v katero zahaja vsega skupaj samo 50 otrok in tudi ti so po veliki večini slovenskega pokoljenja, medtem ko je res nemških otrok samo kakih 12. In vendar, zaradi teh par res nemških otrok vzdržuje naša vlada celo štirirazredno otroško šolo, ki stane davkoplačevalce ogromen denar! Ne bomo izgubljali zaradi tega nepotrebnih besed, ampak ko konča tekoče šolsko leto, se mora ta šola na vsak način in brezpogojno zapreti, ker tako bogat narod nismo Jugoslovani, da bi si mogli privoščiti tako nobleso.

Naši klerikalci so bili dolgo v zadregi zaradi posebnega vikarja, ki ga je poslal papež na Reko, da tako odtrga mesto od senjske škofije. Pa dolgo klerikalec ne ostane nikdar v zadregi in tako so tudi sedaj, ko je

rimski papež napovedal vojno Jugoslaviji,

kmalu naši izhod iz zadrege na ta način, da so v svoji zagrebški „Narodni Politiki“ priobčili razgovor z reškim župnikom, ki je znan narodnjak in kjer se pravi, da vse skupaj nič res ni, da papežev vikar nima namena lastiti si škofovskih pravic itd. Naša narodna javnost je bila zaradi tega razgovora nekaj dni osupnjena, ker reški župnik je znan kot narodni človek, na to pa nihče mislil ni, da bi si zagrebški klerikalni list cel razgovor z reškim župnikom — kratkomalo izmislil, da bi na ta način uspal javno mnenje. In vendar se je kmalu pokazalo, da je ves razgovor v klerikalnem listu čisto enostavno zlagan, da bo jugoslovansko ljudstvo enkrat spregledalo in spoznalo, kakega strupenega sovražnika ima v papežu — Italijanu, ki je poslal pustolovcu d'Annunziju na Reko pomoč v osebi vikarja Constantinija, ki naj odcepi Reko od naše, senjske škofije, da bo potem lažje odcepljena tudi politično od Jugoslavije.

Vatikan vodi sploh očitno italijansko nacionalno politiko, naperjeno proti Jugoslaviji. Pogajanja med Jugoslovani in Italijo so bila zopet odgojena

na pritisk italijanskih klerikalcev,

ki imajo na Nittijevo vlado velik vpliv in ki so poslali v Dalmacijo svojega posebnega odposlanca, da „prouči“ tamošnje razmere. Italijanski klerikalci bi namreč hoteli, da bi čim več jugoslovanske zemlje prišlo pod Italijo, ker se bojijo, da v Jugoslaviji žuga nevarnost katoliški veri. Na eno pri tem pozablja vesoljni klerikalizem: da pride katoliška vera pri nas res v nevarnost, ako bo rimski papež vodil italijansko nacionalno politiko proti nam, mesto da bi se brigal samo za versko življenje med nami. Naš narod bo lepega dne zagrmel, da se bo tresel Rim: ne maram italijanskega papeža, d'Annunzijevega zaveznika! Naši škofi naj tudi malo mislijo o posledicah, ki gotovo nastanejo, ako njihovo rimsko gospodarstvo preneha s svojo protijugoslovansko politiko in ako ne prekine vojne, ki jo je začel proti naši državi in narodu.

Naša soseda Rumunija se mora boriti z raznimi neprilikami, ki jih povzroča njen prevelik apetit po tujih zemljah. Sedaj je nastala prava

revolucija v Besarabiji,

bogati, rodovitni deželi, ki jo je Rumunija uropala od Rusije. V deželi je mešano rusko in rumunsko prebivalstvo in vsi si želijo nazaj pod Rusijo, ker Rumuni kmetško prebivalstvo grozovito zatirajo. Zato so se kmetje dvignili, polastili vceleposestev in si jih med sabo razdelili. Položaj je tako resen, da rumunska gospoda v celih tumah beži iz dežele v pravo Rumunijo in rumunska vlada bo imela dosti opravka, preden vzpostavi red, ako se ji to namreč sploh posreči, ker zgoditi se utegne, da pride v Besarabijo prej rusko kot rumunsko vojaštvo. Vsekakor, besarabsko vprašanje še ni rešeno in zaradi te dežele bo tekle še veliko človeške krvi.

Na Ogrskem je velika zmešnjava, ker ne vedo, ali bi ali ne bi

podpisali mirovno pogodbo,

ki ustvarja iz nekaj velike in močne Ogrske majhno madžarsko državo. Madžari: se kar ne morejo odločiti za podpis, ampak ako ne podpisuje, se jim utegne zgoditi še kaj slabšega, ker sosednje države zaradi madžarske trme ne bodo

hotele držati svojih armad v večni pripravljenosti zaradi možnosti nenadnega madžarskega napada. Zato se bodo morali Madžarji prav kmalu odločiti in lepo podpisati mirovno pogodbo.

Privrženci bivšega cesarja Viljema pripravljajo

nov upor proti republiki v Nemčiji

in glasom raznih poročil so te priprave prav resne. Doseglo se sicer s tem ne bo nič, ker zavezniki nikdar ne bodo dopustili, da bi se vrnila v Nemčijo na prestol zopet prejšnja dinastija, ampok škodovalo bo Nemčiji to večno rogoviljenje Viljemovih privržencev, ker na ta način Nemčija nikdar ne pride do notranjega miru, ki ga je tako potrebna kot vsakdanjega kruha, ako se hoče še kdaj dvigniti iz gospodarskega razsula.

V Londonu so se začela politična in gospodarska

pogajanja z Rusijo,

ki je poslala tja v to svrhu svojega odposlanca Krasina. Za sedaj se vršijo pogovori samo še med Krasinom in angleško vlado, pridružili se bosta pa tudi Francija in Italija, ker Evropa brez rednih odnošajev z Rusijo ne more izhajati in bo morala prej ali slej obnoviti z njo tudi redne diplomatske odnose. Londonska pogajanja so nekak začetek in ni verjetno, da bi se pogajanja končala brez vsakega rezultata, temveč je skoraj gotovo, da se ustvari vsaj podlaga za nadaljnja pogajanja.

Novosti.

n. **Beograjska omladina za Koroško.** Narodni svet za Koroško je prejel od beograjskega akademika g. Djukanoviča sledeče iskrene besede: Znaj, Koroško, da bije i beogradsko srce za Tebe z isto ljubeznijo, kakor za svoje Kosovo polje in za svojo Reko. Tebi se zakunemo, da čemo ići za Tvoje oslobodjenje i u smrt, ako treba — i radićemo za Tvoje blago, dok nam srce ne prestaje da kuca.

n. **Ogled lovskih psov** za okrajno glavarstvo Kočevje in Cerknico priredi „Slovensko lovsko društvo“ dne 13. junija ob 10. uri dopoldne v Velikih Laščah na dvorišču gostilne Grebenc. Vabimo vse imetelje lovskih psov: frmačev, brakov, jazbečarjev itd., da pripeljejo svoje pse k ogledu. Posebna komisija bo pse ocenila in kar je čistokrvnih, jih bo vpisala v rodovno knjigo. — **Odbor.**

n. **Madžarski narod proti podpisu miru.** Čim bolj se bliža rok za podpis mirovne pogodbe, tem večja postaja med madžarskim narodom agitacija proti podpisu mirovne pogodbe, ki jo smatrajo Madžari za katastrofalno. Po mestih je videti po ulicah in po hišah nabite lepake z značilnim napisom: „Prokleta bodi ona roka, ki podpiše mir.“ Seveda Madžarom vse vpitje ne bo čisto nič pomagalo. Po toči zvoniti je pač prepozno.

n. **Boj med finančno stražo in tihotapci.** Pri Makarski v Dalmaciji je prišlo koncem preteklega meseca do ljutega spopada med finančno stražo in 100 mož broječo tihotapsko tolpo, ki je hotela preko meje prenesti tobak. Finančna straža je pozvala tihotapce, naj odlože orožje in tobak, toda ti so v odgovor pričeli streljati. Finančna straža je bila zato prisiljena, da je poseg-

la za orožje. Razvila se je pravcata bitka, tekom katere je več tihotapcev padlo, nekaj pa jih je bilo ranjenih, dočim so ostali pobegnili. Tihotapce je vodil neki Ivan Krizmanič, ki je bil že dalj časa osumljen, da tihotapi tobak in ga prodaja Italijanom, ki so pošiljali redno svoje čolne na obrežje.

n. **Nevarnost suše v Srbiji in Vojvodini.** V Srbiji in Vojvodini je po poročilih časopisov v zadnjem času pravcata tropično vročina, tako da se mnogi že boje, da bi ne škodovala letini, če bo še dalje časa trajala.

n. **Znani češki pesnik Heyduk,** obhaja te dni čil in zdrav, svoj 85. rojstni dan. Povodom jubileja dne 7. junija se predsednik Masaryk odpelje v Pisek, da jubilarju čestita osebno.

n. **Tiskarska stavka v Beogradu** se še vedno ni končala. Izdajatelji listov izdajajo skupen časopis „Beogradsko štampo.“

n. **Povratak jugoslovanskih ujetnikov iz Sibirije.** Jugoslovanske čete, nahajajoče se v Sibiriji, so prispele v Vladivostok in čakajo na prevoz v domovino.

n. **Smrti češkega gledališkega umetnika.** V Pragi je umrl v torek najboljši češki gledališki umetnik Edo Vojan.

n. **Silen vihar in toča** sta razsajala v petek zvečer v smeri od Vitanja čez Novocerkev, Vojnik, Konjsko, Prekorje in Šmarjeto. Mestoma je vse uničeno; posamezne vasi so strašno trpele. Vas Prekorje je popolnoma uničena, škoda je ogromna. Ljudje ne pomnijo še takoj hudega neurja v dotičnih krajih.

n. **Roparji v minoritskem samostanu v Rimu.** Pred par dnevi so roparji vdrli v minoritski samostan v Brnu, napadli gvardijana in mu odvzeli ključ blagajne. Vendar pa blagajne kljub temu niso mogli odpreti in so se morali zadovoljiti z malim zneskom, katerega so dobili v neki pisalni miznici. Ko so menihi pričeli klicati na pomoč, so roparji pobegnili.

n. **Umor v Zgor. Hajdinju.** Posestniški sin Franc Veronek iz Zg. Hajdinja je živel že dolgo v sovraštvu s svojimi domačini. Dne 9. maja je bil tekom nekega novega prepira ustreljen z vojaško puško v hrbet in je drugi dan umrl. Morilec še ni znan.

n. **Kongres jugoslovanskih igralcev** se bo vršil od 6. do 8. julija v Zagrebu.

n. **Dva vagona živil** je poslala ameriška misija za mariborske otroke. Akcijo vodi poseben odbor, ki bo skrbel za to, da bo dobivalo 1400 otrok dnevno po enkrat toplo hrano. Akcijo nadzoruje ameriška misija.

n. **Mlad uzmovič.** V torek je bil na ljubljanskem glavnem kolodvoru na prošnjo zagrebške policije aretiran 16letni Mirko Grubič, ki je dne 30. maja pobegnil iz hiše svojega očeta in ukradel očetu za 200.000 kron raznih dragocenosti.

n. **Nesreča na šolskem izletu.** Pri izletu nekega razreda češkega dekliškega liceja v Budjevicah na Češkem ste pri kopanju utonili dve gojenki. Učiteljica, ki je ponesrečenkama hotela priskočiti na pomoč, je postala istotako žrtev valov.

Razno.

r. **Podmorski predor med Anglijo in Francijo.** Načelnik odseka angleške spodnje zbornice za gradnjo predora pod Rokavskim prelivom (Canal la Manche), je izjavil med nekim razgovorom da bo predor približno 30 angleških milj dolg.

Prišel bo 4 do 5 milj zapadno Doverja in peljal v ravni črti v Marquise, med mestoma Calais in Boulogne. Ako bo delalo na obeh straneh po 1200 mož, bo trajala gradnja pet let, stroški pa so proračunjeni na 30 do 32 milijonov funtov šterlin. Ako se prično na obeh straneh dela istočasno, bo mogoče izkopati dnevno 3000 do 4000 ton zemeljske grude, ki obstoja večinoma iz krede. Vlake bo gonila do vhodov v predor parna, skozi predor pa električna moč. Vožnja skozi predor bo trajala ¼ ure.

r. **Častno darilo za Mackensena ukradeno.** Iz Berlina se poroča: Za maršala Mackensena je zveza nemških oficirjev med drugim priredila zbirko za častno darilo, ki je obstojalo v velikem bronastem kipu. Ko so hoteli darilo izročiti maršalu, se je izkazalo, da je bilo na vožnji v vlaku ukradeno.

r. **Zensko mestno zastopstvo.** Iz ameriških časopisov posnemamo, da so bile v občinski svet mesta Jackson Cyty v Ameriki pred kratkim izvoljene same ženske, tako da je sedaj vsa mestna uprava v ženskih rokah.

r. **Pokopališče lokomotiv.** Blizu Moskve na polju ob železniškem nasipu leži tisoče in tisoče nerabljenih lokomotiv. To polje imenujejo Rusi „pokopališče lokomotiv“. Neporabne lokomotive kratkoma pomečejo iz železniškega nasipa na to „pokopališče“. Nihče se ne zmeni za te lokomotive, le semtertija pride kak delavec na to groblje in poizkuša dobiti kak del, ki bi ga zamogel morda rabi pri popravljanju še porabnih lokomotiv.

r. **Kakor se obrne.** V neki mali medicinski knjigi čitamo: Kako se odpravi debelost. Navedena je natančno dijeta. Zajtek: čaj, 5 dkg kruha, veliko masla; opoldne: juha, 12 do 18 dkg mesa z mastno omako, solata, sadje, 2 do 3 kozarce vina; zvečer: eno jajce, mastna pečenka ali šunka, kruh, maslo. K temu je neki avstrijski zdravnik, ki je očitno praktičen zdravnik in gotovo ne brez dovtipov, napravil sledečo pripombo na robu: V Avstriji se ta dijeta priporoča sedaj vsem onim, ki se hočejo odebeliti!

r. **Ogrske boljševeke prepeljejo v Rusijo.** Kakor poročajo dunajski listi, bodo avstrijske oblasti, bivšega predsednika ogrske sovjetske republike Belo Kuna in tudi ostale ljudske komisarje, ki so sedaj internirani v Steinhofu, izgnale iz Avstrije in s privoljenjem nemških oblasti spravile na nemško mejo, odkoder bodo potem prepeljani vsi v Rusijo.

r. **Tajna poroka grškega kralja.** Kralj Aleksander grški je prispel pred kratkim v Pariz, kjer je izzval njegov prihod razne govornice. Parizani so namreč zaznali, da je grški kralj novembra 1919. poročil neko atensko damo, gospodično Manos iz ene najstarejših rodbin. Njen oče je bil odličan oficir in je postal končno dvorni maršal. Kralj Aleksander se je seznanil z gospodično Manos že v svojih desetih letih. Ko je bil njegov oče Konstantin izgnan iz Grškega, Aleksander svoje neveste ni hotel pustiti na cedilu in se je poročil z njo po grškem obredu. Ker na Grškem ni morganatičnega zakona, bo sedaj narodna skupščina odločila, ali naj se gospodična Manos prizna kot kraljica Grkov, ali pa samo kot soproga sedanjega kralja Aleksandra.

Kuharica k večji družini in kavarniška kuharica ter pomivalka za kuhinjo se takoj sprejmejo. Plača dobra, po dogovoru, hrana tečna in zadostna. Ponudbe na Hotel „Slon“, Ljubljana.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Stritarjeva ulica št. 2. Podružnice v Splitu, Trstu, Celovcu, Sarajevu, Borici, Celju, Mariboru in Borovljah; bančna ekspozitura v Ptuj.

Delniška glavnica in rezerve okrog **K 50,000.000** —
Telefon št. 261.

Sprejema **vloge na knjižice in tekoči račun** proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, = vziat in dovoljuje vsakovrstne kredite. = Brzjavni naslov: „Banka“.

Delniška glavnica **K 30,000.000**

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve okrog **K 10,000.000**

Centrala: Trst. Podružnice: Beograd, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Maribor, Metkovič, Opatija, Split, Sarajevo, Šibenik, Zader, Ekspozitura Kranj.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in ziro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. **Izdaja:** Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovačke kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: Jadranska.

Telefon št. 257.